

DECIZIE

04 octombrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Galina Stratulat
Ion Druță
Mariana Pitic
Luiza Gafton

examinând recursul declarat de către Primarul General al mun. Chișinău,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Russu Vladimir împotriva
Primăriei mun. Chișinău și Direcției Autorizare și Disciplină în Construcții a Primăriei mun.
Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 07 noiembrie 2016, prin care a fost
admis apelul declarat de către Russu Vladimir, casată integral hotărârea Judecătoriei Centru,
mun. Chișinău din 12 iunie 2014 și pronunțată o nouă hotărâre de admitere a acțiunii,

c o n s t a t ă:

La 13 februarie 2013, Russu Vladimir a depus cerere de chemare în judecată împotriva
Primăriei mun. Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamantul Russu Vladimir a indicat că la 09 noiembrie 2012
Primarul General al mun. Chișinău a emis dispoziția nr. 1247-d, prin care a dispus anularea
autorizației de construire nr. 617 din 05 octombrie 2012 pentru executarea lucrărilor de
construire a lăcașului de cult creștin-ortodox (biserică) din Piața Dimitrie Cantemir.

Susține că cu actul administrativ enunțat a făcut cunoștință la 15 noiembrie 2012, iar la
14 decembrie 2012 a adresat pârâtei cerere prealabilă, solicitând anularea dispoziției nr.
1247-d din 09 noiembrie 2012 ”Cu privire la anularea autorizației de construire nr. 617 din
05 octombrie 2012 pentru executarea lucrărilor de construire a unui locaș de cult creștin-
ortodox (biserică) din Piața Dimitrie Cantemir (beneficiar Vladimir Russu)”, însă nu a primit
nici un răspuns.

Consideră reclamantul că autoritatea publică locală a emis ilegal și neîntemeiat actul
administrativ contestat, deoarece dansul a obținut dreptul pentru proiectarea și construirea
unui lăcaș de cult creștin-ortodox (biserică) în Piața Dimitrie Cantemir, mun. Chișinău în
rezultatul negocierilor la licitația organizată de către Primăria mun. Chișinău din 28 mai 2010
privind obținerea dreptului de arendă a lotului de pământ, nr. cadastral 0100518490, contra
sumei de 1.020.000 lei.

Afară de aceasta, timp de 3 ani consecutiv a achitat plata de arendă în mărime de
178.530 lei.

Invocă că la 28 martie 2011, Primăria mun. Chișinău i-a eliberat pentru lotul de pământ nr. cadastral 0100518490, care are statut de spații verzi, certificatul de urbanism pentru proiectarea unui lăcaș de cult creștin-ortodox (biserică), cu amenajarea complexă a terenului aferent și formarea infrastructurii necesare, iar la 05 octombrie 2012 i-a eliberat și autorizația de construire nr. 617, prin care i s-a permis efectuarea lucrărilor de construire a obiectivului nominalizat.

Ulterior, Direcția Generală Transport Public și Căi de Comunicare a Primăriei mun. Chișinău i-a eliberat permisul nr. 1605, prin care i s-a autorizat efectuarea lucrărilor de instalare provizorie a îngrădirii.

Însă, la 09 noiembrie 2012, Primarul General al mun. Chișinău prin dispoziția nr. 1247-d, i-a anulat autorizația de construire nr. 617 din 05 octombrie 2012, drept motiv fiind indicat încălcarea de către el a prevederilor art. 20 alin. (3) din Legea nr. 591 din 23 septembrie 1999 ”Cu privire la spațiile verzi ale localităților urbane și rurale”, adică lucrările de construcție a obiectivului au fost demarate în lipsa avizului pozitiv al expertizei ecologice de stat și obștești, precum și în legătură cu protestele populației din zonele limitrofe.

Afirmă reclamantul că motivele, care au servit la anularea autorizației de construire nr. 617 din 05 octombrie 2012, sunt neîntemeiate, or, dânsul a îndeplinit întocmai toate condițiile necesar-obligatorii prevăzute de legislația în vigoare pentru obținerea respectivei autorizații, prezentând în acest sens pârâtei toate documentele prevăzute de art. 12 alin. (1) din Legea privind autorizarea executării lucrărilor de construcție nr. 163 din 09 iulie 2010.

Susține că în zona limitrofă nu există populație, protestele fiind organizate de câteva persoane cu scopul de a-l împiedica să construiască pe terenul în litigiu un lăcaș de cult creștin-ortodox (biserică).

Mai mult ca atât, anume Primăria mun. Chișinău se face responsabilă că autoritățile mediului i-au refuzat în eliberarea Avizului pozitiv al expertizei ecologice, care a scos la licitație un lot de pământ problematic și drept consecință nu poate fi utilizat de către câștigătorul licitației conform scopului pentru care a fost scos la licitație, adică construcția unul lăcaș sfânt.

Susține că motivul refuzului organelor de mediu de a-i elibera Avizul ecologic pozitiv este că conform art. 6 alin. (1) din Legea nr. 591 din 23 septembrie 1999 ”Cu privire la spațiile verzi ale localităților urbane și rurale”, spațiile verzi folosite în interes public constituie obiectul exclusiv al proprietății publice și nu pot fi privatizate sau arendate.

Indică că Primăria mun. Chișinău înainte de a scoate la licitație terenul nr. cadastral 0100518490, care face parte din spații verzi, urma să se asigure că acesta se face în condițiile legii și doar cu acordul autorităților mediului, dar să nu genereze litigii în rezultatul cărora să-i creeze prejudicii enorme.

Afirmă că anume organul administrației publice locale, la cazul speței Primăria mun. Chișinău, în calitate de emitent, urma să obțină avizul necesar de la autoritatea pentru mediu pentru a coordona și a se asigura că actele emise de aceasta nu contravine legislației în domeniul mediului.

Indică că la momentul de față pârîta Primăria mun. Chișinău refuză să-și recunoască vina în scoaterea la licitație a unui teren din zona spațiilor verzi, fără coordonarea prealabilă cu autoritățile mediului, invocând diferite motive neîntemeiate de anulare a autorizației de construcție.

Afară de aceasta, reiterează reclamantul că a încercat pe cale amiabilă să soluționeze conflictul dat, manifestându-și acordul să i se atribuie un alt teren în raza municipiului

Chișinău, pe care să fie efectuată construcția lăcașului de cult (planificat în Piața Dimitrie Cantemir), însă Primăria mun. Chișinău nu s-a expus nici într-un fel asupra acestei propuneri.

Astfel, cerere reclamantului Russu Vladimir anularea dispoziției nr. 1247-d din 09 noiembrie 2012 ”Cu privire la anularea autorizației de construire nr. 617 din 05 octombrie 2012 pentru executarea lucrărilor de construire a unui lăcaș de cult creștin-ortodox (biserică) din Piața Dimitrie Cantemir (beneficiar Vladimir Russu)” emisă de către Primarul General al mun. Chișinău.

Prin hotărârea Judecătorei Centru, mun. Chișinău din 09 iulie 2013, acțiunea a fost admisă și anulată dispoziția nr. 1247-d din 09 noiembrie 2012 ”Cu privire la anularea autorizației de construire nr. 617 din 05 octombrie 2012 pentru executarea lucrărilor de construire a unui lăcaș de cult creștin-ortodox (biserică) din Piața Dimitrie Cantemir (beneficiar Vladimir Russu)” emisă de către Primarul General al mun. Chișinău.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 30 octombrie 2013, a fost admis apelul declarat de către Primăria mun. Chișinău, casată hotărârea Judecătorei Centru, mun. Chișinău din 09 iulie 2013, cu remiterea cauzei spre rejudecare la Judecătoria Centru, mun. Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin încheierea Judecătorei Centru, mun. Chișinău din 05 martie 2014, a fost atrasă în proces în calitate de copârâtă Direcția Autorizare și Disciplină în Construcții a Primăriei mun. Chișinău.

Prin hotărârea Judecătorei Centru, mun. Chișinău din 12 iunie 2014, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 25 martie 2015, a fost respins apelul declarat de către Russu Vladimir și menținută hotărârea Judecătorei Centru, mun. Chișinău din 12 iunie 2014.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 04 noiembrie 2015, a fost admis recursul declarat de către Russu Vladimir, casată decizia Curții de Apel Chișinău din 25 martie 2015, cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecatori.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 01 martie 2016, a fost admis apelul declarat de către Russu Vladimir, casată hotărârea Judecătorei Centru, mun. Chișinău din 12 iunie 2014 și pronunțată o nouă hotărâre de admitere a acțiunii, fiind anulată dispoziția nr. 1247-d din 09 noiembrie 2012 ”Cu privire la anularea autorizației de construire nr. 617 din 05 octombrie 2012 pentru executarea lucrărilor de construire a unui lăcaș de cult creștin-ortodox (biserică) din Piața Dimitrie Cantemir (beneficiar Vladimir Russu)” emisă de către Primarul General al mun. Chișinău.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 29 iunie 2016, a fost admis recursul declarat de către Primarul General al mun. Chișinău, casată decizia Curții de Apel Chișinău din 01 martie 2016, cu remiterea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecatori.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 07 noiembrie 2016, a fost admis apelul declarat de către Russu Vladimir, casată hotărârea Judecătorei Centru, mun. Chișinău din 12 iunie 2014 și emisă o nouă hotărâre de admitere a acțiunii, fiind anulată dispoziția nr. 1247-d din 09 noiembrie 2012 ”Cu privire la anularea autorizației de construire nr. 617 din 05 octombrie 2012 pentru executarea lucrărilor de construire a unui lăcaș de cult creștin-ortodox (biserică) din Piața Dimitrie Cantemir (beneficiar Vladimir Russu)” emisă de către Primarul General al mun. Chișinău.

La 06 aprilie 2017, Primarul General al mun. Chișinău, prin intermediul reprezentantului Maria Crețu în baza procurii nr. 02-116/01 din 02 ianuarie 2017, a declarat

recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 07 noiembrie 2016, cu menținerea hotărârii Judecătoria Centru, mun. Chișinău din 12 iunie 2014.

În susținerea recursului Primarul General al mun. Chișinău a invocat ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel, la emiterea căreia au fost interpretate și aplicate eronat normele de drept material.

De asemenea, declară recurentul că instanța de apel la nu a ținut cont de faptul că intimatul Russu Vladimir nu s-a conformat condițiilor necesar-obligatorii prevăzute de art. 20 alin. alin. (1) și (3) din Legea nr. 591 din 23 septembrie 1999 ”Cu privire la spațiile verzi ale localităților urbane și rurale”, și anume că agenții economici, care doresc să obțină terenuri pentru construcția și amplasarea în spații verzi a obiectivelor pentru activități economice și sociale compatibile cu destinația spațiilor verzi, urmează să obțină acordul autorităților administrației publice locale și al autorității centrale pentru mediu, iar în cazul lipsei avizului pozitiv al expertizei ecologice de stat și obștești și fără acordul populației din zonele limitrofe, se interzice efectuarea construcțiilor în spațiile verzi.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele dosarului atestă că copia deciziei Curții de Apel Chișinău din 07 noiembrie 2016 a fost expediată în adresa Primarului General al mun. Chișinău la 22 decembrie 2016 (f.d. 259, vol. I), însă lipsesc date când a fost recepționată de către acesta, astfel recursul declarat de către Primarul General al mun. Chișinău la 06 aprilie 2017, se consideră depus în termenul prevăzut de lege.

La 04 mai 2017, în adresa lui Russu Vladimir a fost expediată copia recursului declarat de către Primarul General al mun. Chișinău, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței, însă intimatul nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință în termenul stabilit.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 14 iunie 2017, recursul declarat de către Primarul General al mun. Chișinău, a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători poate decide invitarea unor participanți sau reprezentanți ai acestora pentru a se pronunța asupra problemelor de legalitate invocate în cererea de recurs.

Astfel, pentru elucidarea problemelor de legalitate invocate în cererea de recurs depusă de către Primarul General mun. Chișinău, precum și pentru stabilirea unor circumstanțe importante ale pricinii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a invitat părțile în proces să se prezinte în ședința de judecată.

La ședința de judecată s-au prezentat: reprezentantul recurentului Primarul General al mun. Chișinău – Maria Crețu, în baza procurii nr. 02-116/01 din 02 ianuarie 2017; reprezentantul intimatului Russu Vladimir – avocatul Gheorghe Mihailov, în baza mandatului seria MA nr. 0523627 din 28 august 2017 și reprezentantul Direcției Autorizare și Disciplină în Construcții a Primăriei mun. Chișinău – Buzatu Leonid.

În cadrul ședinței de judecată a instanței de recurs atât reprezentatul recurentului Primarul General al mun. Chișinău – Maria Crețu, cât și reprezentantului Direcției Autorizare și Disciplină în Construcții a Primăriei mun. Chișinău – Buzatu Leonid au susținut recursul în sensul declarat, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 07 noiembrie 2016, cu menținerea hotărârii Judecătoria Centru, mun. Chișinău din 12 iunie 2014.

La rândul său, reprezentantul intimatului Russu Vladimir – avocatul Gheorghe Mihailov în cadrul ședinței de judecată a instanței de recurs a solicitat respingerea recursului declarat de către Primarul General al mun. Chișinău, cu menținerea deciziei Curții de Apel Chișinău din 07 noiembrie 2016, pe care o consideră legală și întemeiată.

Audiind declarațiile reprezentanților părților prezenți la proces, studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Conform art. 2 din Legea nr. 591 din 23 septembrie 1999 ”Cu privire la spațiile verzi ale localităților urbane și rurale”, prin noțiunea de *spațiu verde* – se înțelege sistem armonizat arhitectural, format din elemente ale complexelor peisagistice intravilane și extravilane ale localităților urbane și rurale (peisaje naturale, sectoare ale cursurilor de apă și bazine acvatice, construcții rutiere, horticole, locative), important din punct de vedere estetic, biologic și ecologic, care include, de regulă, o comunitate de vegetație (lemnoasă arborescentă, arbustivă, floricolă și erbacee) și animale.

Potrivit art. 6 alin. (1) din Legea cu privire la spațiile verzi ale localităților urbane și rurale, spațiile verzi folosite în interes public constituie obiectul exclusiv al proprietății publice și nu pot fi privatizate sau arendate.

Reieșind din prevederile art. 20 alin. (1), (2) și (3) din Legea nr. 591 din 23 septembrie 1999 ”Cu privire la spațiile verzi ale localităților urbane și rurale”, agenții economici care doresc să obțină terenuri pentru construcția și amplasarea în spațiile verzi proprietate publică a obiectivelor pentru activități economice și sociale compatibile cu destinația spațiilor verzi (terenuri pentru sport, jocuri și odihnă, obiective cu caracter cultural și artistic, întreprinderi ale alimentației publice, chioșcuri, pavilioane) solicită acordul autorităților administrației publice locale și al autorității centrale pentru mediu. Locul de amplasare a obiectivelor, suprafața terenurilor și condițiile de desfășurare a activității ulterioare se determină în baza documentației de urbanism și amenajare a teritoriului aprobate în modul stabilit. Construcțiile și amenajările incompatibile cu destinația spațiilor verzi (obiective industriale, locative, stații de alimentare cu combustibil etc.) sunt interzise. Se interzice, în spațiile verzi, efectuarea construcțiilor fără avizul pozitiv al expertizei ecologice de stat și obștești, și fără acordul populației din zonele limitrofe.

Conform art. 60 alin. (1) și (2) Cod funciar, terenurile din extravilan destinate amplasamentelor, legate de amenajarea și funcționarea normală a gospodăriei orășenești, precum și cele ocupate de păduri, grădini publice și de alte spații verzi, care au funcții de protecție sanitaro-igienice, de fortificare a sănătății și care sunt locuri de odihnă a populației, se includ de către autoritățile administrației publice locale în zona suburbană și în zona verde. Terenurile suburbane și zonelor verzi se folosesc conform proiectelor de organizare a acestor zone. Ele sunt protejate de stat. Aici sunt interzise construcțiile și amenajările incompatibile cu destinațiile acestor terenuri.

Potrivit art. 2 din Legea nr. 163 din 09 iulie 2010 ”Privind autorizarea executării lucrărilor de construcție” prin *certificat de urbanism pentru proiectare* se înțelege – act cu caracter reglementator, eliberat de către emitent, prin care se fac cunoscute solicitantului (beneficiarului) prescripțiile și elementele ce caracterizează regimul juridic, economic, tehnic

și arhitectural-urbanistic al unui imobil/teren, stabilite prin documentația de urbanism și de amenajare a teritoriului, și care permite elaborarea documentației de proiect, iar prin *autorizație de construire* - act, eliberat de către emitent, prin care se autorizează executarea lucrărilor de construcție în temeiul și cu respectarea certificatului de urbanism pentru proiectare și a documentației de proiect elaborate și verificate.

Prin prisma art. 4 alin. (6) din Legea nr. 163 din 09 iulie 2010, în cazul emiterii certificatului de urbanism pentru proiectare pentru imobilele/terenurile amplasate în zonele asupra cărora s-a instituit prin documentația de urbanism și de amenajare a teritoriului un regim special, emitentul va obține avizele prevăzute de legislație.

Din suportul probatoriu prezent la materialele cauzei rezultă că prin decizia Consiliului mun. Chișinău nr. 4/24 din 19 aprilie 2010 "Cu privire la expunerea unor loturi de pământ la licitații funciare", s-a decis darea în arendă a lotului de pământ, cu suprafața de 0,3609 ha, parte din domeniul public local, amplasat în mun. Chișinău, sectorul Buiucani, Piața Dimitrie Cantemir, prin licitație funciară pentru construcția unui lăcaș de cult creștin-ortodox (biserică), pe un termen de 50 de ani, la prețul inițial de 50.000 lei (f.d. 128-131, vol. I).

Potrivit procesului-verbal nr. 6 din 28 mai 2010 "Privind rezultatele negocierilor la licitațiile de obținere a dreptului de arendă a lotului de pământ", dreptul de arendă asupra lotului în litigiu l-a obținut intimatul-reclamant Russu Vladimir, contra prețului de 1.020.000 lei (f.d. 132, vol. I).

Ulterior, la 18 iunie 2010, în baza deciziei Consiliului mun. Chișinău nr. 4/24 din 19 aprilie 2010 și procesului-verbal nr. 6 din 28 mai 2010, între Primăria mun. Chișinău și Vladimir Russu a fost încheiat contractul de arendă nr. 5369/2010, prin care ultimului i-a fost transmis în arendă pe un termen de 50 de ani, de la 18 iunie 2010 – 18 iunie 2060, terenul, nr. cadastral 0100518490, cu suprafața de 0,3609 ha, situat în mun. Chișinău, sectorul Buiucani, Piața Dimitrie Cantemir pentru proiectarea și construirea unui lăcaș de cult creștin-ortodox (biserică) (f.d. 124-128, vol. I). Mărimea arendei fiind stabilită în sumă de 59.510 lei anual.

Ține de menționat faptul, că prin scrisoarea nr. 01-06/1767 din 10 decembrie 2010 Agenția Ecologică Chișinău a explicat Primăriei mun. Chișinău că terenurile din zona (spațiu) verde sunt protejate de către stat și prin lege expres se interzice privatizarea sau arendarea lor (f.d. 12, vol. I).

Cu toate acestea, la 28 martie 2011, Primăria mun. Chișinău a eliberat lui Russu Vladimir certificatul de urbanism pentru proiectare nr. 121/11, prin care s-a permis ultimului elaborarea documentației de proiect pentru amplasarea unui lăcaș de cult creștin-ortodox (biserică), cu amenajarea complexă a terenului și formarea infrastructurii necesare.

Se mai reține că prin scrisoarea nr. 1228 din 30 iulie 2012 (f.d. 11, vol. I), Inspectoratul Ecologic de Stat, examinând la fața locului solicitarea lui Russu Vladimir privind eliberarea acordului pentru amplasarea unei biserici în Piața Dimitrie Cantemir, mun. Chișinău, i-a comunicat ultimului că scuarul Dimitrie Cantemir, cu suprafața de 0,629 ha, a fost transmis în gestiune Asociației de Gospodărire a Spațiilor Verzi a Primăriei mun. Chișinău, în baza deciziei Consiliului mun. Chișinău nr. 19/1 din 28 septembrie 2000 "Cu privire la stabilirea hotarelor spațiilor verzi din intravilanul mun. Chișinău", având regim de spațiu verde. Decizia Consiliului mun. Chișinău nr. 4/24 din 19 aprilie 2010 "Cu privire la expunerea lotului propus cu regim juridic de spațiu verde la licitațiile pentru obținerea dreptului de arendă" a fost emisă în contradicție cu prevederile art. 6 alin. (1) din Legea nr. 591 din 23 septembrie 1999 "Cu privire la spațiile verzi a localităților urbane și rurale", potrivit cărora spațiile verzi folosite în interes public constituie obiectul exclusiv al proprietății publice și nu pot fi privatizate sau arendate.

La fel, i s-a mai explicat intimatului, că și certificatul de urbanism pentru proiectare nr. 212/11 din 28 martie 2011, Primăria mun. Chișinău l-a eliberat contrar prevederilor art. 4 alin. (6) din Legea nr. 163 din 09 iulie 2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, care prevede că în cazul emiterii certificatului de urbanism pentru proiectare pentru imobilele/terenurilor amplasate în zonele asupra cărora s-a instituit prin documentația de urbanism și de amenajare a teritoriului un regim special, emitentul va obține avizele prevăzute de legislație.

Însă, contrar, avizului negativ din partea autorității centrale pentru mediu, Primăria mun. Chișinău la 05 octombrie 2012 a eliberat lui Russu Vladimir autorizația de construire nr. 617, prin care s-a autorizat executarea lucrărilor de construire a unui lăcaș de cult creștin-ortodox (biserică), cu amenajarea complexă a terenului aferent și formarea infrastructurii necesare pe terenul situat în mun. Chișinău, sectorul Buiucani, Piața Dimitrie Cantemir (f.d. 10, vol. I).

Se reține că la 09 noiembrie 2012, Primăria mun. Chișinău prin dispoziția nr. 1247-d, a dispus anularea autorizației de construire nr. 617 din 05 octombrie 2012 din motiv că lucrările de construcție a obiectivului (biserică) au fost demarate în lipsa avizului pozitiv al expertizei ecologice de stat și obștești, și în legătură cu protestele populației (f.d. 5, vol. I).

În contextul expus, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția primei instanțe privind respingerea acțiunii lui Russu Vladimir privind anularea dispoziției nr. 1247-d din 09 noiembrie 2012 ”Cu privire la anularea autorizației de construire nr. 617 din 05 octombrie 2012 pentru executarea lucrărilor de construire a unui lăcaș de cult creștin-ortodox (biserică) din Piața Dimitrie Cantemir (beneficiar Vladimir Russu)” emisă de către Primarul General al mun. Chișinău, deoarece respectiva autorizație a fost eliberată intimatului-reclamant de către autoritatea publică locală, cu încălcarea evidentă a legislației în vigoare ce reglementează relațiile în domeniul dezvoltării și protecției spațiilor verzi ale localităților urbane și rurale, precum și cele ce reglementează modul de autorizare, avizare și verificare a lucrărilor de proiectare, executare sau desființare a construcțiilor și amenajărilor în conformitate cu documentația de urbanism și de amenajare a teritoriului prin aplicare a sistemului de documente normative în construcții în scopul asigurării transparenței și publicității la emiterea actelor administrative, în special cele prevăzute de art. 6 alin. (1) și art. 20 alin. (2) și (3) din Legea nr. 591 din 23 septembrie 1999 ”Cu privire la spațiile verzi ale localităților urbane și rurale”, art. 60 alin. (1) și (2) Cod funciar și art. 4 alin. (6) din Legea ”Privind autorizarea executării lucrărilor de construcție” nr. 163 din 09 iulie 2010.

Or, după cum s-a constatat supra, terenul în litigiu, nr. cadastral 0100518490, cu suprafața de 0,6309 ha, amplasat în intravilanul mun. Chișinău, sectorul Buiucani, Piața Dimitrie Cantemir, face parte din domeniul public local, amplasat în spațiul (zona) verde a orașului, asupra căruia este instituit un regim special, iar la eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectare nr. 121/11 din 28 martie 2011 și autorizației nr. 617 din 05 octombrie 2012 pentru executarea lucrărilor de construire a unui lăcaș de cult creștin-ortodox (biserică) pe lotul dat de pământ, nu au fost obținute avizele pozitive ale expertizei ecologice de stat, obștești, precum și acordul populației din zonele limitrofe, așa cum o cere imperativ legislația în vigoare, fapt ce derivă și din scrisorile Inspectoratului Ecologic de Stat nr. 1228 din 30 iulie 2012 și a Agenției Ecologice Chișinău de pe lângă Inspectoratul Ecologic de Stat nr. 01-06/1767 din 10 decembrie 2010.

Conform art. 35 alin. (1), (2) și (3) din Legea nr. 591 din 23 septembrie 1999 ”Cu privire la spațiile verzi ale localităților urbane și rurale”, reducerea suprafețelor spațiilor verzi

este interzisă. Răspunderea deplină pentru reducerea suprafețelor spațiilor verzi o poartă autoritățile administrației publice locale și autoritatea centrală pentru mediu. În cazuri excepționale, construcția obiectivelor de menire socială (drumuri de folosință generală, instalații tehnico-edilitare, clădiri) și alte modificări ale destinației terenurilor spațiilor verzi se permit numai în baza unei hotărâri de Guvern, cu avizul autorității centrale pentru mediu și acordul populației din zona respectivă. Înstrăinarea și atribuirea terenurilor cu spații verzi se efectuează numai în condițiile prevăzute de lege.

Nu poate fi reținută concluzia instanței de apel precum că Primarul General al mun. Chișinău nu era în drept să emită actul administrativ contestat, or, conform art. 29 alin. alin. (1) lit. t) și (2) din Legea privind administrația publică locală nr. 436 din 28 decembrie 2006, primarul constată încălcările legislației în vigoare comise de persoane fizice și juridice în teritoriul administrat, ia măsuri pentru înlăturarea sau curmarea acestora și, după caz, sesizează organele de drept, acestea fiind obligate să reacționeze cu promptitudine, în condițiile legii, la solicitările primarului. Primarul, în calitatea sa de autoritate publică locală executivă, exercită și alte atribuții prevăzute de legislația în vigoare sau încredințate de consiliul local. Iar, potrivit art. 32 alin. alin. (1) și (11) din Legea privind administrația publică locală, în exercitarea atribuțiilor sale, primarul emite dispoziții cu caracter normativ și individual. Proiectele de dispoziții ale primarului în problemele de interes local pot avea impact economic, de mediu, social (asupra modului de viață și drepturilor omului, asupra culturii, sănătății și protecției sociale, asupra colectivităților locale, serviciilor publice) se consultă public, în conformitate cu legea, cu respectarea procedurilor stabilite de către fiecare autoritate reprezentativă și deliberativă a populației unității administrativ-teritoriale de nivelul întâi sau al doilea, după caz.

Astfel, autoritatea publică locală, în persoana Primarului General al mun. Chișinău, constatând abaterile sus-enunțate la eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectare nr. 121/11 din 28 martie 2011, și întru evitarea apariției unui impact de ordin economic, de mediu, social asupra modului de viață și drepturilor omului, asupra culturii, sănătății și protecției sociale, asupra colectivităților locale, serviciilor publice, corect a emis dispoziția nr. 1247-d din 09 noiembrie 2012, dispunând astfel anularea autorizației de construire nr. 617 din 05 octombrie 2012 pentru executarea lucrărilor de construire a unui lăcaș de cult creștin-ortodox (biserică) din Piața Dimitrie Cantemir (beneficiar Vladimir Russu).

La fel, nu poate servi drept temei de admitere a acțiunii argumentul instanței de apel preluat de la intimatul-reclamant Russu Vladimir precum că obținerea avizului expertizei ecologice de stat ținea de obligația Primăriei mun. Chișinău la scoaterea terenului la licitație, obligație ce nu poate fi imputată beneficiarului Rusu Vladimir, or, în situația în care Russu Vladimir consideră că a suportat careva prejudicii din vina autorității publice locale, care a scos la licitație un lot de pământ problematic și drept consecință nu poate fi utilizat conform scopului pentru care a fost scos la licitație, acesta este în drept să se adreseze cu acțiune separată împotriva ultimei întru recuperarea acestor pagube.

Distinct de aceasta, se reține că reprezentantul Primarului General al mun. Chișinău – Maria Crețu atât în referință depusă în cadrul primei instanțe (f.d. 24, vol. I), cât și în cadrul ședinței de judecată a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 31 mai 2013 (f.d. 35-36, vol. I) a menționat că Primăria mun. Chișinău de comun acord cu Russu Vladimir este în căutarea noilor posibile variante de alocare a unui alt teren echivalent în schimbul terenului din Piața Dimitrie Cantemir pentru construirea unui lăcaș de cult creștin-ortodox (biserică), fapt pe care la precizat și intimatul-reclamant atât în cererea de chemare în judecată, cât și cererea prealabilă (f.d. 4, 9, vol. I).

În această ordine de idei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că decizia Curții de Apel Chișinău din 07 noiembrie 2016 este neîntemeiată, iar hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 12 iunie 2014, privind netemeinicia prezentei acțiuni, este legală și întemeiată.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că hotărârea primei instanțe este legală și întemeiată, iar decizia instanței de apel fiind fundamentată pe o interpretare și aplicare eronată a normelor de drept material, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către Primarul General al mun. Chișinău, a casa integral decizia Curții de Apel Chișinău din 07 noiembrie 2016 și a menține hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 12 iunie 2014.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Primarul General al mun. Chișinău.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 07 noiembrie 2016 și se menține hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 12 iunie 2014, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Russu Vladimir împotriva Primăriei mun. Chișinău și Direcției Autorizare și Disciplină în Construcții a Primăriei mun. Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Galina Stratulat

Ion Druță

Mariana Pitic

Luiza Gafton